

**EGZAMIN MATURALNY
OD ROKU SZKOLNEGO 2014/2015**

**JĘZYK NIEMIECKI
POZIOM ROZSZERZONY**

**ROZWIĄZANIA ZADAŃ I SCHEMATY PUNKTOWANIA
(A1, A2, A3, A4)**

GRUDZIEŃ 2014

Thema 1.

Erörtern Sie die Bedeutung der Kultur für die Identität des Menschen anhand des Textes *Wer ist Deutscher? Was ist Kultur?* von Alexander Demandt.

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
III. Tworzenie wypowiedzi. IV. Analiza i interpretacja tekstów kultury.	Zdający: 3.1. sprawnie posługuje się oficjalną odmianą języka narodowego (wymaganie z III etapu kształcenia). 4.7. określa problematykę utworu (wymaganie z III etapu kształcenia). 3.1. tworzy dłuższy tekst pisany zgodnie z podstawowymi regułami jego organizacji, przestrzegając zasad spójności znaczeniowej i logicznej (wymaganie z IV etapu kształcenia). 3.2. tworzy samodzielną wypowiedź argumentacyjną według podstawowych zasad logiki i retoryki (stawia tezę, dobiera i porządkuje argumenty, dobiera przykłady ilustrujące wywód myślowy, przeprowadza prawidłowe wnioskowanie) (wymaganie z IV etapu kształcenia). 3.4. stosuje uczciwe zabiegi perswazyjne, zdając sobie sprawę z ich wartości i funkcji (wymaganie z IV etapu kształcenia). 4.1. R wskazuje związki między różnymi aspektami utworu (wymaganie z IV etapu kształcenia). 4.8. R rozpoznaje retoryczną organizację wypowiedzi (wymaganie z IV etapu kształcenia).

Kryteria oceny wypowiedzi argumentacyjnej

A	Określenie problemu	B	Sformułowanie stanowiska wobec rozwiązania przyjętego przez autora tekstu	C	Poprawność rzeczowa	D	Zamysł kompozycyjny	E	Spójność lokalna	F	Styl tekstu	G	Poprawność językowa	H	Poprawność zapisu
9	Określenie problemu zgodne z tekstem i pełne	9	Stanowisko adekwatne do tekstu i pełne	2	Brak błędów rzeczowych	6	Kompozycja funkcjonalna	2	Pełna spójność wypowiedzi lub nieznaczne zaburzenia spójności	4	Styl stosowny	4	Brak błędów lub nieliczne błędy nierażące	4	Zapis w pełni poprawny lub nieliczne błędy nierażące
6	Określenie problemu zgodne z tekstem, ale niepełne	6	Stanowisko adekwatne do tekstu, ale niepełne			3	Zaburzenia funkcjonalności kompozycji	1	Znaczone zaburzenia spójności	2	Styl częściowo stosowny	2	Liczne błędy nierażące lub nieliczne błędy rażące	2	Liczne błędy nierażące lub nieliczne błędy rażące
3	Określenie problemu częściowo zgodne z tekstem	3	Stanowisko częściowo adekwatne do tekstu			0	Jeden błąd lub więcej błędów rzeczowych	0	Brak zamysłu kompozycyjnego	0	Wypowiedź niespójna	0	Styl niestosowny	0	Liczne błędy rażące

UWAGA

Jeśli w kategorii A praca uzyska 0 punktów, egzaminator nie przyznaje punktów w pozostałych kategoriach.

Jeśli w kategorii A praca uzyska 3 punkty, a w kategorii B – 0 punktów, egzaminator nie przyznaje punktów w pozostałych kategoriach.

Jeśli praca składa się z mniej niż 300 słów, egzaminator przyznaje punkty tylko w kategoriach A, B i C.

Pojawienie się rzeczowego błędu kardynalnego dyskwalifikuje pracę – zdający otrzymuje 0 punktów.

Thema 2.

Vergleichen Sie die Darstellung der Natur im Zusammenhang mit den Gefühlen Werthers anhand der Briefe vom 10. Mai und vom 18. August aus dem Roman *Die Leiden des jungen Werther* von Johann Wolfgang Goethe. Ihre Arbeit sollte nicht weniger als 300 Wörter zählen.

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
III. Tworzenie wypowiedzi. IV. Analiza i interpretacja tekstów kultury.	Zdający: 3.1. sprawnie posługuje się oficjalną odmianą języka narodowego (wymaganie z III etapu kształcenia). 4.7. określa problematykę utworów (wymaganie z III etapu kształcenia). 3.2. tworzy samodzielną wypowiedź argumentacyjną według podstawowych zasad logiki i retoryki (stawia tezę, dobiera i porządkuje argumenty, dobiera przykłady ilustrujące wywód myślowy, przeprowadza prawidłowe wnioskowanie) (wymaganie z IV etapu kształcenia). 3.4. stosuje uczciwe zabiegi perswazyjne, zdając sobie sprawę z ich wartości i funkcji (wymaganie z IV etapu kształcenia). 4.5. odczytuje treści symboliczne utworów (wymaganie z IV etapu kształcenia). 4.5. (PR) dostrzega i potrafi komentować estetyczne wartości utworów literackich (wymaganie z IV etapu kształcenia). 4.6. wskazuje zastosowane w utworach językowe środki wyrazu artystycznego oraz inne wyznaczniki poetyki danych utworów (wymaganie z IV etapu kształcenia). 4.6. (PR) przeprowadza interpretację porównawczą utworów literackich (wymaganie z IV etapu kształcenia). 4.7. określa problematykę utworów (wymaganie z III etapu kształcenia). 4.11. rozpoznaje podstawowe motywy oraz ich funkcje w utworach (wymaganie z IV etapu kształcenia). 4.12. wykorzystuje w interpretacji elementy znaczące dla odczytania sensu utworów (tytuł, podtytuł, puenta, kompozycja, słowa-klucze, motto) (wymaganie z IV etapu kształcenia). 4.13. wykorzystuje w interpretacji utworów konteksty: literacki, kulturowy, filozoficzny, biograficzny (wymaganie z IV etapu kształcenia).

Kryteria oceny interpretacji porównawczej

A	Koncepcja porównywania utworów	B	Uzasadnienie tezy interpretacyjnej	C	Poprawność rzeczowa	D	Zamysł kompozycyjny	E	Spójność lokalna	F	Styl tekstu	G	Poprawność językowa	H	Poprawność zapisu
6	Koncepcja niesprzeczna z utworami i spójna	12	Uzasadnienie trafne, pogłębione	2	Brak błędów rzeczowych	6	Kompozycja funkcjonalna	2	Pełna spójność wypowiedzi lub nieznaczne zaburzenia spójności	4	Styl stosowny	4	Brak błędów lub nieliczne błędy nierażące	4	Zapis w pełni poprawny lub nieliczne błędy nierażące
4	Koncepcja niesprzeczna z utworami i częściowo spójna	8	Uzasadnienie trafne, ale niepogłębione							2	Styl częściowo stosowny	2	Liczne błędy nierażące lub nieliczne błędy rażące	2	Liczne błędy nierażące lub nieliczne błędy rażące
2	Koncepcja częściowo sprzeczna z utworami	4	Uzasadnienie częściowo trafne							3	Zaburzenia funkcjonalności kompozycji	1	Znaczne zaburzenia spójności	2	Liczne błędy rażące
0	Koncepcja sprzeczna z utworami lub brak koncepcji	0	Brak trafnych argumentów uzasadniających interpretację porównawczą	0	Jeden błąd lub więcej błędów rzeczowych	0	Brak zamysłu kompozycyjnego	0	Wypowiedź niespójna	0	Styl niestosowny	0	Liczne błędy rażące	0	Liczne błędy rażące

UWAGA

Jeśli w kategorii A praca uzyska 0 punktów, egzaminator nie przyznaje punktów w pozostałych kategoriach.

Jeśli w kategorii A praca uzyska 2 punkty, a w kategorii B – 0 punktów, egzaminator nie przyznaje punktów w pozostałych kategoriach.

Jeśli praca składa się z mniej niż 300 słów, egzaminator przyznaje punkty tylko w kategoriach A, B i C.

Pojawienie się rzeczowego błędu kardynalnego dyskwalifikuje pracę – zdający otrzymuje 0 punktów.

Przykładowa realizacja

Goethes Briefroman Die Leiden des jungen Werther stammt aus dem Jahr 1774. Er kann damit der Epoche des Sturm und Drang zugeordnet werden. Der Roman beschreibt die unglückliche Entwicklung der Liebesgeschichte des jungen Juristen Werther mit Lotte. Der Roman endet mit dem Selbstmord Werthers. Die Briefe vom 10. Mai und vom 18. August stehen beispielhaft für die Entwicklung vom romantischen Verliebtsein zur enttäuschten Liebe, die den Liebenden in Depressionen stürzt und letztlich in den Selbstmord treibt.

In beiden Briefen bedient sich der Autor Bildern aus der Natur, um das Empfinden Werthers darzustellen. Die Naturbeschreibung bietet den Hintergrund, vor dem sich Werthers Seelenleben entfaltet. Im Brief vom 10. Mai schildert Werther die Natur überaus positiv. Er ist mit glücklich und fühlt sich geborgen in der Welt, die ihn umgibt (eine wunderbare Heiterkeit; freue mich des Lebens in dieser Gegend). Werther lässt pantheistische Gedanken anklingen, wenn er die Welt im Großen wie im Kleinen betrachtet. Er beschreibt sich selbst als träumend zwischen den Bäumen des Waldes, wie er das Leben der kleinen Tiere zwischen den Gräsern beobachtet und sich selbst dabei als Teil eines großen Ganzen empfindet. Der Mikrokosmos und der Makrokosmos stellen eine Einheit dar, und in den kleinsten wie ihn den größten Dingen, erkennt er die Anwesenheit Gottes (und fühle die Gegenwart des Allmächtigen, der uns nach seinem Bilde schuf).

Im Brief vom 18. August ist die Stimmung eine gänzlich andere. Zu Beginn greift Werther die positiven Erinnerungen auf, die sich für ihn aber bereits ins Gegenteil verkehrt haben (Das volle, warme Gefühl meines Herzens an der lebendigen Natur, (...) wird mir jetzt zu einem unerträglichen Peiniger). Die Gefühle gegenüber der Natur, die er im Mai hatte, wecken positive Erinnerungen in ihm (nur die Erinnerung jener Stunden macht mir wohl), doch jetzt spürt er auch die Unberechenbarkeit der Natur (die unergründlichen Kräfte). Das Schöne der Natur verdeckte 'wie ein Vorhang' die zerstörerischen Kräfte der Natur. Er fühlt sich wie am ' Abgrund des ewig offenen Grabes'. So wie Werthers Leben aus den Fugen geraten ist, haben auch Mikro- und Makrokosmos ihr harmonisches Zusammenspiel verloren (der harmloseste Spaziergang kostet tausend armen Würmchen das Leben). Niemand ist davor geschützt, an diesem Spiel teilnehmen zu müssen (kein Augenblick, da du nicht ein Zerstörer bist, sein muß). Die ganze Welt erscheint Werther als ewiges

Entstehen und Vergehen, dem er hilflos ausgeliefert ist (die verzehrende Kraft, die in dem All der Natur verborgen liegt; die nichts gebildet hat, das nicht seinen Nachbar, nicht sich selbst zerstörte). Die Welt bietet ihm keine Heimat und keine Sicherheit mehr (ich sehe nichts als ein ewig verschlingendes, ewig wiederkäuendes Ungeheuer). Er hat jeden Halt verloren.

Poziom wykonania

A. Koncepcja porównywania utworów: 6 pkt. – niesprzeczna i spójna, znajduje potwierdzenia w obu tekstach; porównywane obszary są dla tekstów trafne i istotne; wypowiedź w wystarczający sposób dla uzasadnienia tezy/hipotezy interpretacyjnej obejmuje i łączy w całość sensy obu utworów.

B. Uzasadnienie tezy interpretacyjnej: 12 pkt. – trafne i pogłębione, zawiera wyłącznie powiązane z tekstami argumenty, które wynikają ze sfunkcjonalizowanej analizy; jest osadzone nie tylko w tekstach, ale także w potwierdzonych tekstami i przyjętą koncepcją porównywania utworów kontekstach.

C. Poprawność rzeczowa: 2 pkt. – brak błędów rzeczowych.

D. Zamyśl kompozycyjny: 6 pkt. – kompozycja funkcjonalna, segmentacja i uporządkowanie tekstu zgodne z wybranym przez zdającego gatunkiem wypowiedzi; wyodrębnione językowo i graficznie części pracy logicznie i konsekwentnie uporządkowane.

E. Spójność lokalna pełna: 2 pkt. – pełna spójność wypowiedzi.

F. Styl tekstu stosowny: 4 pkt. – środki językowe dostosowane do wybranego przez zdającego gatunku wypowiedzi i sytuacji, celowo zastosowane różnorodne konstrukcje składniowe, bogate słownictwo; konsekwentne posługiwanie się jednym, wybranym stylem.

G. Poprawność językowa: 4 pkt. – brak błędów.

H. Poprawność zapisu: 4 pkt. – zapis w pełni poprawny.